

PÉNELOPÉ SZERELMEI

APRÓ ISTVÁN

I.

Pénélopé a macskájával a tükör előtt ült. Elgondolkodva igazított valamit nemrég rövidre nyírt fekete haján, a nyakékkal babrált kicsit, azután pedig keze megállapodott az alaposan felpóckolt s így kívánatosan kibugyanó keblén. Az égszínkék selyem foglalkoztatta, amelyet délelőtt egy kalmárnál látott, és a lenge ruha, amelyet varrathatna belőle. Nézte magát a tükörben, ujjai lassan sétáltak a csaknem áttetsző blúz fodrai között. Hátradőlt a nagy fonott karosszékekben, elnyújtózott, s szemét lehunyva átadta magát az érintéseknek és a lassan éledő borszongásnak. Tudatában gyengéden félretette a selyemruhát, elégedett sóhajtással nyugtázta, hogy már nem hagyhatja abba a simogatást.

– Így. Ez az – gondolta még vidám kajánsággal. – Ahogyan az már illik urát messzi vizekről visszaváró asszonyhoz.

Keze a térdhajlatnál járt, ujjai birizgáló matatással keresték a virágos szoknya csipkével kivarrott szélét. Megtalálták, s innen simuló tenyérrel indult felfelé a kéz, maga előtt tolva a könnyű anyagot a selymes, puha és egyre lázasabb bőrön a fehérítő comb buja hajlata felé. Pénélopé gondolatai le-föl száguldoztak a jól bevált ábrándképek, édes képzelgések között. Melyiket válassza – de gyorsan, mert a kéz már szinte áttetsző bőrön jár, már könnyű forró párát érzekelnek a kifinomult ujjbegyek, a kézfej pedig a másik combot súrolja, egyszerre kétfelé simogat, s a comboknak engedniük kell, különben elakad a finoman surranó siklás, a forró pára egy pillanat alatt lecsapódik, és nedvesen rabul ejti a kezét. A combok engedelmesen nyílnak, de éppen csak annyira, hogy a gyengéd tenyér, az ártatlanságot tettető kézfej és a nagyon is céltudatos ujjbegyek egy pillanatra se szakadjanak el a pihés bőrtől.

Csak amikor az ujjak végre gyengéd turkálással elmerülnek a nedveség és a forróság fokozhatatlan beteljesülésében, a combok csak ekkor zárulnak össze ismét, szenvedélyesen és erőszakosan végképp magukba szorítva a kezet. A simogatásnak most már semmi jelentősége, túlhaladott, vérszegény kihívás, a meleg, satuba szorított kéz maga is átalakul, az ujjak előretolt állásával együtt szoríthatóságával, préselhetőségével egyetlen célszervvé válik, s mozgását most már nem a kézfej és az alkar apró inai irányítják, hanem egyenesen a vállból kap erőteljes nyomtatékot, türemkedő, elernyedő, majd még görcsösebb, befelé kényszerítő löketet. Pénelopé ekkor már nem tudja visszatartani az apró sikkantásokat, s a toalettasztalkáról egy heves lábmozdulattal tucatnyi apró tégelyt, fésűt, brossot és egyéb csecsebecsét sodor le.

Ekkor kopogtatnak, halkan, de határozottan, és Pénelopé, tudatának azzal a kicsiny részével, amely még a valóságban ragadt, biztos benne, hogy csak férfi lehet, mégpedig olyan valaki, aki nem először lépi át hálószobája küszöbét.

– Annál jobb – sóhajtotta, és szeme elől hagyta elröppenni a színes fantáziaképet, de meg sem próbálta lerántani hasára gyűrődött szoknyáját, s keze sem mozdult öléből. – Legalább elmarad a hosszú és unalmas bevezetés.

A belépő tekintete azonnal megakadt a karosszék két oldalán kandi-káló, magasra felhúzott térdeken, s ugyanabban a pillanatban a tükörben megpillantotta a telt combokat meg a közéjük tapadó kezét. Pénelopé szeme szelíden parázslott a tükörben, szemhéja lassan lecsukódott, majd egy hosszú pillanat múlva ismét felpattant. Több volt ebben, mint hívás, biztatás, a látogató szó nélkül engedelmeskedett.

Pénelopé mindig habzsolva szeretkezett, mintha utoljára ölelne férfit. Ez azután vonzotta is, taszította is látogatóit. Szerelmi marcangolásai után a legtöbb férfi sokáig nem jelentkezett, sőt egyenesen kerülte a házat. Önérzetüket és nemi szervüket féltették a nekivadult nimfától. Előbb-utóbb azonban visszatértek, mert fantáziájukat izzásban tartották az emlékképek, s egy idő után nem tudtak többé ellenállni. Pénelopé pedig éhesen rájuk vetette magát, hátha egyszer csakugyan végleg elmaradnak. Pedig a valóságban sohasem szenvedett hiányt, éjszakáit többszörösen bebiztosította. No hiszen, szép is lett volna, ha gondjai támadnak, ha a cédrusfa lábú ágyon egyedül kellett volna epekednie Odüsszeusz után, hiszen ott lebzelt naphosszat házában a kérők élettől duzzadó csapata, s ha gond volt, úgy a választás volt a legnagyobb, melyikért intsen előbb – a szelídebbért, az erősebbért, a szebbért, a magasabbért?

Előfordult ugyan, hogy néha szeszélyes természetének engedve elvult az ifjak szeme elől, és ilyenkor az erényben tobzódott úgy, mint előbb a féktelen örömkömben. Előszedte poros rokkáját, késő éjszakáig görnyedve font, leplet szótt, hímezett, sőt még sírt is, az ágyra vetette magát, és szenvedett vigasztalan magányában. Idővel persze elege lett a sorvadozásból, bort hozatott és prédát kiéhezett, keselyűként marcangolni vágyó indulatának.

A kérők odalent ezt is megszokták már, vidáman kártyáztak és ittak, türelemmel találgatták, ki lesz az első, akit Pénelopé magához hív. Dicselkedve emlékeztek előző szerepléseikre, és számolták a napokat, mert amióta az éles eszű Elatosz egy este, amikor már harmadnapja hiába vártak a ház asszonyára, halálos komolyan bejelentette: „Pénelopé ma sem jön közénk. Vértó p.-val Odüsszeuszra emlékezik. . .”, szóval, amióta először hahotáztak hatalmasat a kaján tréfán, azóta sohasem mulasztották el a számvetést, ha odafönn felhangzott a rokka kattogása, és a számítás általában egezett.

– Oly jó volna veled élni – sóhajtott Pénelopé, és a látogató melléhez furakodott. Bágyadt, álmodozó arcot vágott, hízelegni akart, bár nem annyira az összevont szemöldökű, kínosan feszelő embernek, inkább saját magának. Próbálta sajnáltatni magát, a hízelgő szavak csupán viszonthízelt voltak hivatottak kicsikarni. A férfi bosszúsan nézte a mennyezetet, nem volt kedve a nyálkás színjátékhoz, fáradtnak érezte magát, kicsit feslettnek is a mérsékelt óhajtott ölelés után. Sokkal jobban szeretne volna, ha az asszony hallgat, különösen az émelítő ömlengéstől megkímélhetne volna, annak már nála naivabbak sem dőlnek be, de nem volt mit tennie.

– Tudod, hogy nem lehet – válaszolta fakó hangon, és igyekezett legyűrni magában a feltoluló ingerültséget, amelyet saját visszafojtott hangja még csak fokozott, mert kicsengett belőle a hamisság és a tehetlenség.

– Tudom – sóhajtott Pénelopé, és a látogató remélte, hogy ennyivel beéri, nem teszi hozzá a szokott rémségeket: „Igen, neked feleséged, a boldog családi életed, nekem meg. . . no persze, Odüsszeusz. . .”

Nem, ezt most nem tette hozzá Pénelopé, de ott volt a hallgatásában, ügyesen kivárta a csendet, amíg a hálószoza levegője lágyan rezonálva elsuttogja a sokszor elhangzott szavakat. A férfi megborzongott, és gyomra is rándult egyet a parfüm és testszagú ájer émelítő sugallatától. „Minek is jöttem megint ide?” Mozdulni szeretett volna, de nem volt miért, a távozás, az öltözködés és magyarázkodás pedig olyan ri-

asztóan bonyolultnak és fárasztónak ígérkezett, hogy egyelőre gondolni sem mert rá. A hatásszünet pedig lejárt, és tudta, Pénélopé rögtön megszólal, akárhogy is fohászcodik, hogy legalább még egy percig maradjon csendben.

– Tudod, én olyan szerencsétlen vagyok. Boldogtalan. Megöl ez az unalmas kisváros ezen az isten háta mögötti szigeten, a bárgyú nép az ostoba szokásaival, a rosszindulatú intrikáikkal, belefulladok ebbe a szörnyű állóvízbe. Tudod, utazni szeretnék, elmenni valakivel valahová, ahol mindig nagy társaság van, ahol érvényesülhetne a tehetségem, ahol megcsodálnák a ruháimat, az ékszereimet. Megértesz, ugye?

Nem, most tényleg nincs ereje az ezerszer eljátszott negédes színjátékhoz. Meg sem próbálja elrejtteni arcán a közönyt.

– Álmos vagy?

Lehunyt szemmel is magán érezte a szomorú tekintetet, és önkéntelenül összerándult, amikor a gyöngéd simogató kéz a combjához ért. A mozdulatot sután átmentette egy ölelésbe, és a nő száját kereste, hogy még idejében beléfojtsa a szenvedő szemrehányást.

Pénélopé látogatója enyhén szemerkélő esőben baktatott hazafelé. Fintorgott a borús égre, az utca kövére, a vedlett házfalakra, szerette volna valahogyan kiköpni az elmúlt éjszaka csömörét.

– Mielőtt kiléptem a kapun, szétpillantottam jobbra is, balra is, csak azután surrantam ki, mint egy patkány a szaros csatornából. . .

Utálta magát ezért a körülpillantásért, a fal melletti patkánysurranásért, és mert tudta, ez csak része a játéknak, amelybe már jóval előbb belement, még akkor, amikor délután otthon elhatározta, hogy meglátogatja Pénélopét. Vagy már reggel elhatározta? Esetleg már előző este, amikor lefeküdt, és hűsen, izgatón testéhez simult az ágynemű? Ismerte már magát, nem folytatta a számvetést. Az ember nehezen csapja be önmagát. Ha már egyszer agyába férkőzött a gondolat, hogy elmegy, akkor biztosan meg is teszi, hiába odázgatja el az indulást, gördít apró kis akadályokat a megvalósulás elé. Ezért jól tette Pénélopé, hogy rögtön az ágyába húzta, és elmaradt a suta, kínos ceremónia, valamiféle ostoba látszat bizonygatása, hogy tulajdonképpen valami másért jött.

Nem folytatja a számvetést azért sem, mert tudja, nem utoljára bújít Pénélopé ágyába. Nincs értelme semmiféle fogadalmat tenni. A csömör és az utálat pedig kísérni fogja még pár napig, azután elmúlik.

– Pedig rendesnek kell lennem. Legalább ennyit.

Ha ingerültségének a család issza meg a levét (már megint), akkor megette a fene.

– Nem lehetek személtáda.

A kimondott szavak azonban nem nyugtatták meg. A szavak hitele az ő lelkiismerete kellett volna legyen. Egy patkány surrant tova a fal tövében, utálatos pikkelyes farka fűgén síklott utána. Egy patkány szava-
inak hitele, egy patkány lelkiismerete.

Belépett a fürdőszobába, és magára zárta az ajtót. Pillanatnyilag az is megnyugtatta kicsit, ha gyorsan és alaposan lemoshatja magáról az idegen, nyálkásan tapadó test szagát.

II.

Pénélopé egy tálból szőlőt csipegetett, és eltűnődve olvasta a levelet. Alig egy perce ért haza, és fáradt volt, nem is annyira az egész napi rohangálástól, inkább a kényszerű játéktól, a környezet, az emberek diktálta szakadatlan képmutatástól. Egyedül volt, és éppen fájó magányát kellett nap mint nap díszes csinnadrattával körülhordoznia. Nem ember volt már, nem hús-vér asszony, hanem eszmény a többiek szemében, ráerőszakolt erénye levethetetlen volt, mert másoknak volt szüksége rá, mint ahogyan Krisztust sem segítették le imádói a keresztről immáron kétezer éve.

Ez a levél más. Már a puszta tény, hogy neki írtak, boldoggá teszi, ki ragadja naftalinszagú világából, mert ember szól benne emberhez, egy rokon lélek üzen, és istenem, segítséget vár, tőle vár segítséget, akihez mindenki csak színpadias részvétellel szokott közeledni! Alig ért a sorok végére, újakezdte az olvasást.

„Kedves Penelopeia, barlangom legmélyén ülök, újra a Turandotot hallgatom – egyfajta önkínzás, a nyár kínálkozó puha párnái és az elmúlt évek cinikus visszaröhögése már-már nevetségessé teszi e nyúlós pillanatot, de a művészet mégiscsak szent, és törpe tudatom kénytelen az örök szép előtt behódolni. Az értetlenség és a közöny ezt nevezi gyöngeségnek. Ám legyen. »Uram, könyörgöm, hadd könyörgöm hozzád. . .« – életem legszebb, legfájdalmasabb és leggyámoltalanabb perceinek bölcsője, amit tagadni értelmetlenség, no meg úgysem érti senki. Megint csak annyi baj legyen. Nyáresték hipermagányos újjálehelése, miközben egyformán bizonytalan az emberi kapcsolatok megannyi szövevénye, mint a lét maga, amikor mindegy, hazudnak-e az emberek, vagy csak én vagyok tévedésből közöttük, éppen most, ebben a korban, hiszen a kozmikus térből is csak egyetlen tartós élményem maradt: a tér tudata, a végtelen magányosság tudata.

(Különös hülyeség, hogy csodálatos és barátságos atmoszféránk kék kupolája alatt sem tudunk egy fészeknyi meleget összehordani.) Nem, ez nem lemondás, nem rezignáltság, azon, azt hiszem, már túl vagyok. Végül is mindig van hová menekülni – bár igaz, eszemben sincs a menekülés. Különben is, olyan kevés valóságos vállalnivaló van. Lelkünk (lelkiismeretünk) százezer kilós – legalábbis a tehetetlenségéből ítélve.

No de ennyit a bölcselkedésből, nem akarlak untatni, drága Penelopeia. Ezt is csak azért írtam le, hogy lásd, hozzád hasonlóan gondolkodom, és meg tudom érteni magányod igazi súlyát. Sokat gondolkodtam rólad és eddigi találkozásainkról. Már régóta tudom, hogy ezek a véletlen találkozások új tartalmat érlelnek számunkra, csak egyelőre mindketten tagadjuk, vagy újra és újra elodázzuk a beismerését, ismét a véletlenre bízva a vágyott beteljesülést. A véletlen azonban ritkán játszik az ember kezére, inkább csak unos-untig ismétli ugyanazt a helyzetet, találkozunk, beszélgetünk, önkéntelenül megszorítjuk egymás kezét, és jövőt kutató pillantással búcsúznak egymástól. Tudod te is, ez már sokszor, túl sokszor megtörtént velünk. Eljön a pillanat, amikor az ismétlés csépléssé válik, amikor a gyümölcs nem érik többé, hanem puhul, fonnyad. Ilyenkor kell az embernek a véletlen suta kezéből a saját kezébe vennie a cselekvés szálát – hát ezért írok most, Penelopeia.”

Pénélopé felemelte szemét a levélről, gondolkodott. Felállt, az íróasztalhoz lépett, papírt, tollat szedett elő, ám itt elakadt.

– Nem írok neked – suttopta. – Gyere!

A várakozás napjai következtek. Percről percre valóságos fizikai kínal araszolta át a céltalan délelőttöket, a süketen tespedő délutánokat. Nem tudta, mikor és merről fog eléje toppanni az, akit vár, de biztos volt benne, hogy eljön. El is jött, okosan és csendben. Nem titokban, de úgy, hogy mikorra kell, ketten maradhassanak, s reggel nyugodtan asztalhoz ülhessenek a ház népével. Pénélopé utólag is csak hitetlenkedve rázta a fejét, ha erre a finom, ügyes manőverre gondolt.

– Egy kicsit azért bánt a lelkiismeret – mondta akkor éjjel két ölekezés között.

– Amiért megcsaltad Odüsszeuszt? – kérdezte a férfi mosolyogva. – Ami itt csalás, azt már régen elkövetted, mint ahogyan én is régen elkövettem, amikor még nem is beszéltünk róla. Kívántál engem, szeretél engem, mit sem változtat, hogy eltitkoltad. Ha most mégis megtetted, amire vágytál, az csak azt jelenti, hogy nem csalod magadat többé. Különben is, a mi ölekezésünk nem a jelenbe tartozik, adósak voltunk vele magunknak valahonnan a múltból, ifjúságunk idejéből, amikor

még nem is számított volna bűnnek, de elmulasztottuk, s most meg tesszük, hogy megnyugodjon a lelkünk, és visszahelyezzük a múltba, a maga helyére. Beszélni persze nem szabad róla senkinek.

– Senkinek – bólintott Pénelopé.

– Senkinek – suttopta a férfi.

– Arra gondolok – szólt Pénelopé később hirtelen elszorodva –, hogy másként is történhetett volna minden. Ha ott az első találkozá-sunkkor a folyóparton. . . Emlékszel?

A férfi bólintott, és megsimogatta Pénelopé hosszú, gesztenyebarna haját. Itt-ott ősz szálak vegyültek a hajba, ezen eltűnődött, túl korainak vélte őket. Az asszony folytatta:

– Nem tudom, hogyan is lesz tovább. Félek a jövőtől. Szeretlek, és ezt nehéz lesz eltitkolni, nehezebb, mint eddig, amíg magamnak sem ismertem be. Jó lenne, ha barátok lennénk, ha nem folytatnánk megalázó, titkos viszonyt. Az mindent elrontana.

– Ne félj, én nem leszek a legyilkolt kérők között.

Reggel, mielőtt kilépett a szobából, Pénelopé még egyszer az alvó férfi fölé hajolt.

– Még egyszer. Csak még egyszer.

– Tudod – szólalt meg az, a szemét fel sem nyitva – te olyan más Pénelopé vagy. (Igen, ismertem másikat is.) Olyan, hogy kedvem lenne Odüsszeusznak lenni.

– Psszt! Senkinek – súgta Pénelopé, és kiosont a fürdőszobába.

III.

Pénelopé beharapta ajkát, és töprengve figyelte barátnőjét, aki már vagy két órája megállíthatatlanul karattyolt ruhákról, eljegyzésekről, válásokról, egyszóval mindenféléről, amiről egy traccspartin szokás. Mindjárt belépésekor észrevette rajta, hogy nem véletlenül jött, valamit mondani akar, valami kapitálisat, de nem egykönnyen böki ki, ő pedig képtelen rájönni, mi lehet az. A lázas gondolkodás teljesen lekötötte, alig figyelt a bugyborékoló szóáradatra, csak néha szúrt közbe egy-egy udvarias megjegyzést, tudta, hogy a lényeges közlendőnél úgysis megváltozik a csacsogó hangsúly, azt nem szalasztja el. A vendéget szemmel láthatóan cseppet sem zavarta, hogy nem figyelnek rá, feszte-lenül mondta a mondókáját, közben mindent számba vett a szobában, és átmenet nélkül szóvá is tette megfigyeléseit.

– Nahát! – kiáltotta a félig nyitva felejtett ruhásszekrénybe kukucskálva. – Azt a kék selyemruhát nem is láttam rajtad! Nem túl rövid? Ó, és még felvágás is van rajta, slicces! Eléggé kihívó, nem gondolod?

Pénélopé most már alig lepezett idegességgel nyúlt a pohara után, és kimért mosollyal, semmitmondóan válaszolt, de a kérdezőt kielégítette, láthatóan ezt is jól megjegyezte magának. A vendég hirtelen felállt, menni készült, Pénélopé ülve felejtette magát, és még fel sem ocsúdhattott gondolataiból, a másik már tett is néhány fitymáló megjegyzést a sarokban álló vázára, arra, amelyet alig egy hónapja kapott egyik hódolójától, és amit a látogató legutóbbi ittjártakor agyba-főbe dicsért.

Már az ajtóban álltak.

– Most – gondolta Pénélopé, miközben a másik éppen a szörnyű hőségre panaszkodott. – Most fogja elmondani.

– Hát akkor, szervusz, szívecském – csicseregte a vendég, és kinyitotta az ajtót. Egy darabig mozdulatlanul állt, mintha egy pillanatra elfeledkezett volna a forgatókönyv utasításáról, majd határozottan kilépett, és rögtön meg is perdült.

– Jaj, majdnem elfelejtettem, pedig hát, ugye, neked ez fontos lehet. . . A férjem reggel a kikötőben járt, és azt mondják. . . Szóval azt beszélik, Odüsszeusz a szigeten van.

– Ugyan, beszélik! Mindig beszélnek – válaszolta Pénélopé, erőtlenséggel küszködve.

– Hát. . . nem tudom – szolt a másik, élénken fürkészsze a nyugodtnak látszó arcot. – Lehet, hogy most komoly. . . Na, mentem!

Pénélopé magára maradvra leroskadt egy székre, és egy pillanatra elhagyta magát. Igen, tudta, hogy valami nagy lap van a kezében, azért is mert annyira szemtelenkedni, de erre azért nem számított. Most mi legyen? Barátnője ceremóniája nem tette kétségessé, hogy a hír igaz, vagy legalábbis igaz lehet, akármilyen szóbeszéd miatt nem komédiázik annyit. Odüsszeusz tehát majdnem biztosan a közelben van.

Pénélopé tisztában volt azzal, hogy egyszer eljön majd ez a nap, százféléképpen is elképzelte a nagy találkozást, amelyet természetesen jól előkészít majd. Rémulten kapkodta tekintetét ide-oda a szobában, úristen, csak itt, ebben az egy helyiségben mennyi a tennivaló, hát még az egész ház, és tulajdonképpen az egész város, az egész sziget, az egész világ, a fene egye meg! Régebben kész haditerveket szőtt a különböző tennivalók sorrendjéről és mikéntjéről, ha majd a nagy csavargó jöttét hírül veszi, de mostanában valahogy nem gondolt rá, teljesen készületlenül érte a hír, no meg azután minden álmában úgy szerepelt, hogy

Odüsszeusz közeledtéről jó előre tudomást szerez, még amikor a szomszédos szigetek valamelyikén dőzsöl a közeli hazatérés öröme. El sem tudta képzelni, hogy férje elhúzzon hajójával a rég nem látott atyafiak szigetei mellett, és elmulasszon egy jó kis ünneplést, borral jól megöntözendő lakomát, hiszen ahogyan emlékszik rá, még egy kocsmá előtt sem tudott elmenni anélkül, hogy be ne térjen, és fel ne hajtson valamit.

– Biztosan kikészült már a gyomra meg a mája – tűnődött, kis időre megfeledkezve a rá váró tennivalókról. Észbe kapva gyorsan a szobalányért csemetett, parancsokat osztogatott, első dolga volt egy bizalmas cselédét a kikötőbe küldeni, hogy derítse fel, hol tartózkodik Odüsszeusz, és mi a szándéka. Néhány kérés is a városba küldött ugyanezzel a feladattal. Ezután sorra telefonálta ismerőseit mindenféle ürüggyel, hátha valamelyikük fontos információval szolgálhat. Semmi eredmény. Várta a felderítőket.

Estefelé sorra visszazsálingóztak a kiküldött kémek, azzal, hogy se hírért, se hamvát nem lelték Odüsszeusznak. Egyedül Elatosz, az egyik kérő jelentette, hogy alighanem megtalálta a szárnyra kelt szóbeszéd forrását Euimaiosz, a disznópásztor személyében, aki reggel azzal rontott be a kikötői csapszékebe, hogy rozzant tanyáján vendégül látta elvesztettnek hitt gazdáját, aki rongyos koldusként érkezett Ithakába. Elatosz már alig tudott néhány értelmes szót kiszedni belőle, mert egész nap ivott az örvendetes esemény alkalmából, és folyton csak fenyegetőzött, bosszút, vérfürdőt emlegetett.

– Megkérdeztem tőle – mesélte Elatosz –, hogy na és, hogyan jutott el Ithakába a te híres gazdád, mert hogy galog jött volna, vélve se vélném, a kikötőben pedig senki se látta. Azt mondta, valami fajankók hozták hajón, kitették a fővenyre a városon túl, és elszeleltek.

– Koldusként? – motyogta Pénelopé, amikor egyedül maradt. – No hiszen, szép is lenne, ha így térne haza az a fényes Odüsszeusz! Ha mind elitta volna a trójai kincset meg a drága hajót! Olyan nyelvelevest tálalnék neki, hogy azon nyomban tengerre szállna megint újabb tíz évig bolyongani!

Így duzzogott magában Pénelopé, lassanként megnyugodva, és hozzáfogott újra előszedni a kérők hirtelen ládába dobált, szebbnél szebb ajándékait. Barátnője jutott eszébe, és arcán gúnyosan bujkáló mosollyal elővette az égszínké selyemruhát. Azt fogja felvenni ma este, hadd szikrázzon a kérők szeme! Dúdolván ült a tükör elé kontyba csavart, szőke fürtös haját kifésülni.

Ezután pedig olyan lendülettel peregtek az események, hogy azokat többé sem Pénelopé, sem az istenek befolyásolni nem tudták, de talán maga Odüsszeusz sem, aki az egész kalamajkát elindította.

– Hát te jól elláttad magad – csapott Odüsszeusz az isteni kondás vállára, aki a hasztalan fenyegetőzésbe belefáradva elszundított a csapszéki asztalra borulva. – Gyere, indulunk!

A sötét utcákon botladozva a kondásba lassanként visszatért az élet.

– Senki sem hitte el, hogy visszajött – mondta.

– Hehe, még szerencse – kuncogott Odüsszeusz. – Különbem is mondtam, hogy tartsd a szád.

– Én tartottam, de a bor megoldotta.

Odaértek a fényben úszó palotához. Odabent éppen nagyot hahotáztak valamin. Odüsszeusz kibontotta zsákját, és egy vadonatújt automata puskát vett elő belőle.

– Húha, ezt hol tetszett venni? – kérdezte az emberek elseje, Euimaiosz, a kondás.

Odüsszeusz önérzetesen mosolygott, és büszkén végigsimított a fegyveren.

– Szicíliában egy fűszeresnél. Kézigránátot is vettem, meg egy kiló ementálit.

– A gránát is itt van?

– Á, az elment ott helyben – legyintett a sokat túrt férfiú. – Belekeveredtem valami kocsmái verekedésbe. De az ementáliból van még egy darab – csapott a táskájára. – Hanem neked is kellene valami fegyver.

– Jó lesz ez nekem – markolta meg a saroglyához támasztott jókora lapátot a kondás. – Célozni meg úgysem tudnék.

– Hát akkor mehetünk.

– Én kint maradnék – jegyezte meg halkan Euimaiosz, és Odüsszeusz szigorú tekintetét látva gyorsan hozzátette. – És ha valaki megpróbálna menekülni, jól fejbe vágom a lapáttal, jó?

Odüsszeusz megadóan intett, és a kondás megkönnyebbülten húzódott a homályba.

A teremben ismét felhangzott a hahota, Elatosz délutáni küldetését beszélte el, és éppen ott tartott, hogy a kondás látomása szerint Odüsszeusz rongyos koldusként járja a várost, és véres bosszúra készülődik. Antinoosz a kardját csapkodta nevetében. Eurümakhosz majd megfulladt egy pofa bortól, amelyet hasztalan igyekezett lenyelni a nagy röhögésben. Ekkor az ajtó közelében ülők hirtelen elhallgattak, a

többiek is hitetlenkedve fordultak arrafelé.

– Ez meg ki? – adott hangot elsőnek Ageláosz a csodálkozásának.

Bozontos szakállú, hosszú, zsíros hajú öreg állt előttük, rongyos farmernadrágban, szakadt, kockás ingben, nyútt Adidas tornacipőben.

– Valami öreg hippi – jegyezte meg fitymálva Eurümakhosz, és kényesen végigsimított makulátlanul fehér leplén, majd igazított valamit tehénbőr saruján. Az öreg dugdosott valamit a háta mögött, és kihívó, szemtelen nyugalommal mustrolta a társaságot. Mindannyiuknak az Elatosz emlegette koldus járt az eszében, Eurümakhosz fel is mordult idegesen:

– Mire vártok? Dobjátok ki ezt a vén hülyét!

– Hogy micsoda alakok vannak! – hüledezett Antinoosz, és azon tűnődött, hozzávágja-e az öreghez a zsámolyt, amin ült, és ahogyan azt a keze bizsergése kívánja, de azt állítólag csak az igazi Odüsszeuszhoz vághatja, ez az öreg meg itt egyáltalán nem királyi termet. Rongyok ide, rongyok oda, de ez az ember alacsony és pocakos, nem lehet Odüsszeusz, tehát zsámoly sem jár neki.

– Semmi zsámoly! – zárta le hangosan a kérdést, és a pohara után nyúlt.

– Uraim, nyilazástól eltekintünk, mert az hosszadalmas és kényelmetlen. Újítunk – szólott Odüsszeusz, és előhúzta a puskát.

A kérők elhülve nézték, a meglepetés a padokhoz szegezte őket, és talán rázendítenek újra a nevetésre, ha nem így folytatja Odüsszeusz:

– Rettenetes haragom pedig először is terád fog lesújtani, Antinoosz: „Jaj, te bizony szép vagy, de a szépségedhez eszed nincs”, satöbbi, te fogsz először fűbe harapni, mert még az előírt sámlit is sajnálod tőlem, te megátalkodott. Pedig benne van a könyvben, hogy hozzám kell vágnod. Vesszen az ilyen! – szólott, és egy rövid sorozattal átlötte Antinoosz torkát.

Ezután elszabadult a pokol. Másodiknak Eurümakhosz fordult le a székről, a mellét érte a találat, és hullottak mindenfelé a rémült kérők, az eszeveszett kakofónia nem szűnt mindaddig, amíg Odüsszeusz ki nem lőtte az egész tárat. A beállt pillanatnyi csendben egy remegő fiatalember törtetett elő a holtak és sebesültek közül:

– Apám! Ne lőj, Télemakhosz vagyok, a te fiad!

– Nem is volt fiam – morogta Odüsszeusz, és új tárat kattintott fegyverére.

– Ahogy elmentél, akkor születtem.

– Hány éves vagy?
 – Tizennyolc leszek szemtemberben.
 – Hülye vagy. Én húsz éve mentem el – mondta Odüsszeusz, és tovább tüzelt. Amint elhallgatott a rémséges fegyverropogás, Pénélopé jelent meg a lépcsőn.

– Jesszusisten! Délelőtt takarítottunk!

Odüsszeusz a felborult padok és asztalok között bujkált, ellenőrizte, nem rejtőzött-e el valamelyik szerencsés kérő. Egy sem élt közülük, tiszta munka volt.

– Jó kis szerszám ez – ütött a puskájára. – Hát te? – fordult a sem élő, sem holt Pénélopéhez.

– Ezért fel fognak akasztani – rebegte a reszkető asszony.

– Mindegy. Athén akarta így.

– Mit beszélsz? Te teljesen meg vagy hibbanva – szólt Pénélopé megsemmisülten, és elájult.

Odüsszeusz elégedetten nyújtózott. Megkívánta a friss levegőt, fegyverét az ajtó mellé támasztotta, és kilépett a zsongó mediterrán éjszakába. Tüdejét éppen félig szívta a fűszeres levegővel, amikor Eumaios a lapáttal iszonyatosan fejbe vágta.

– Bocsánat – hebegte az isteni kondás, és élesztgetni kezdte a sokat túrt férfiút.

IV.

„Kedves barátnóm, végső kétségbeesésemben fordulok hozzád, mint egyetlenhez, akinek még elpanaszolhatom, mi bánt, s aki talán nem fordul el tőlem, és nem nevet ki. Az élet mindennapi nyomorúságával nem háborgatnálak, nem ér már annyit az én életem, hogy bárki terhére legyek panaszaimmal. Mégis, most szólnom kell valakihez, úgy érzem, összeroppanok vagy megtébolyodom, ha továbbra is magamba fojtom titkomat. Nem nagy titok, ne hidd, hogy eget rengető dolgokat tárok eléd, csak egy álom, ami üldöz az utóbbi időben, s amiről tovább hallgatni nem tudok.

Mindig úgy kezdődik, hogy káprázatos szép szobában ülök, bársonyos bútorok között, mesebeli pompás ruhában. Te is ott vagy, drága jó barátnóm, rajtad is fenséges szép ruha, és mindenféle úri dolgokról beszélgetünk. Aztán váratlanul bejelentetted, hogy Odüsszeusz megérkezett, és szörnyű bosszúra készül. (Jaj, azt elfelejtettem megjegyezni,

hogy nagyon fiatalok vagyunk megint, és isteni szépek abban az álomban.) Te elmégy, én pedig rémülten kapkodok, hogy rendbe tegyem a palotát, hogy eltüntessem a naphosszat dőzsölő kérők nyomait. A baj végül mégis bekövetkezik, Odüsszeusz betoppan, mind legyilkolja a délceg ifjakat, akik közül, nem is tudom, melyiket szerettem jobban. Minden vérben úszik, és minden olyan valószínűtlen, mégis érzem, hogy igaz, hogy valóban ott állok a töméntelen holttest között, Odüsszeusz pedig szörnyű, pocakos vénemberként elégedetten dőzsöli a kezét.

Nem tudom, mit jelent ez az álom, amely egyszerre káprázatos és hajmeresztő, de csaknem minden éjszaka visszatér, s már ébren sem tudok egyébre gondolni. Drága barátnóm, kérlek, ha tudsz, látogass meg, próbáljuk együtt megfejteni a rejtélyes üzenetet. Lehet, hogy halálomat, lehet, csakugyan Odüsszeusz visszatérését jelenti a látomás, lehet, hogy semmit sem, csak fáradt, öreg képzeletem játszik velem. Válaszolj vagy jöjj! Sokszor csókol a te Penelopeiád.”

Pénélopé gondosan lezárta a levelet, az asztal közepén hagyta, és öltözködni kezdett. Hálószerű fekete cérnaharisnyát vett fel, szintén fekete, csipke harisnyatartóval, mélyen dekoltált élénkpiros blúzt és rikító sárga rövid szoknyát. Nyakába vastag aranyláncot akasztott, kezére karkötőket, ujjaira nagy, köves gyűrűket húzott. A sminkkel már korábban elkészült, arcát vastag púderréteg borította, szemhéját és a szeme környékét kékeslila színnel bőségesen kimázolta, s egy fekete vonallal hangsúlyozta, amely a szeme sarkától messze kifutott a halántéka felé. Ajkát tűzpirosra festette. Mindehhez aranszínű, kigyóbőr mintázatú, igen magas sarkú cipőt vett fel, s ugyanilyen táskába rejtette végül a levelet is. A parfümről majdnem megfélemedkezett, az előszobából sietett vissza, s bőségesen juttatott a bódító illatból a „megszentelt helyekre”. Felvetett fejjel, kecses riszálással lépett ki az utcára.

Délelőtt tizenegy volt, a kisváros tehetetlenül fuldoklott a gutaütött hőségben. Alig tett néhány parádés lépést, érezte, hogy a piros blúz a hátára tapad, combja tövéből pedig a harisnya alá csordul az izzadság. Két házzal odébb, a bolt előtt három suhanc álldogált sörösüveggel a kezében, s ahogy meglátták, elnémultak. Éppen csak feltekintett, s rájuk mosolygott. Mire a postához ért, lucskos volt az izzadságtól, s lába beledagadt a szűk körömcipőbe. Feladta a levelet, erejéből még egy kacér mosolyra is futotta a tisztviselő felé, de odakinn az utcán már nem tudott folyamatosan uralkodni magán, néha kiült az arcára a kín, fájdalmas biccenés lett a hercegnői lépésből, s egy óvatlan pillanatban

hatalmas pacnivá kente sminkjét, amikor kézfejével önkéntelenül letörölte a szemébe csorgó verejtéket. A suhancok most is ott álltak a bolt előtt, s még nagyobb megrökönyödéssel bámulták, mint az imént.

– Jézusom – mondta az egyik, és bohóckodva keresztet vetett, de nem nevettek.

Az aranszínű táskából nagy nehezen előkotorta a kulcsot, és betámolygott a lakásba. A hűvös szoba már első leheletével jótékonyan hatott rá. A nagy állótükörnél állapodott meg. Táskáját maga mellé ejtette, cipőit lerúgta, s egyre csak nézte a tarkabarka, csapzott öregaszonyt maga előtt.

És ekkor lépett be Odüsszeusz. Bejött, ütött-kopott, ládaszerű kis bőrdönt dobott a heverőre, és elvetette magát az egyik molyrágta fotelban.

– Hát megjöttem, hercegnőm! – kiáltotta, és ültében kitarja karját Pénelopé felé. Az meg csak állt dermedten, és hol a tükörbe, hol meg a borostás, rossz arcú, de csillogó szemű csavargóra nézett a fotelban.

– Tudod, hogyan találtam rád? – kérdezte harsányan Odüsszeusz. – A nevedet már szinte senki sem ismeri a városban, alig tudtak útba igazítani. Aztán itt a környéken már tudtak rólad. Igen, errefelé már mindenki ismer. Kíváncsi vagy rá, hogy miről?

Pénelopé összerezzent, de nem mozdult. Persze, hogy ismerik. A kérők végeláthatatlan hada. . . Mind kért, és csak némelyik fizetett. . . Híres volt ez a ház valamikor, s a férfiak egymásnak adták a kilincset. Ki kérkedve lépte át a küszöböt, ki suttyomban járt ide, de minden valamirevaló férfi a városkában sötétben is eligazodott Pénelopé szobájában!

– Szóval, tudod miről ismernek? Ezek a suhancok mondták itt a bolt előtt: „Ja, az a hibbant vénasszony, aki úgy öltözik, mint egy tépett kakadu? Aki miniszoknyában riszálja nyeszlett fenekét, meg drótharisnyát húz a pipaszár lábára? Hogyne tudnánk, most vonszolta magát haza, olyan volt a feje, mint a feltörlőrongy, majdnem elájultunk a pacsulibúztól, ami kilométerekre követi. Oda mászott be, abba a sötét lyukba, ahol mindig le van eresztve a redőny, ott ni, az a zöld kapu.”

– Neem! – sikoltotta Pénelopé, és tenyerébe temette arcát.

– Meg azt is mondták a suhancok, hogy az én helyemben nem jönnék ide be, mert valószínűleg boszorkány vagy. Esetleg meg találnál erőszakolni, amibe ők a maguk részéről biztosan belehalnának. . .

– Ne! – könyörgött Pénelopé, és térdre esett Odüsszeusz előtt. – Ugye nem igaz? Nem mondtak ilyet, ugye?

Arcán a púder összegyülemlott a mély ráncokban, petyhüdt tokája lüktetett, mint a gyíkoké. Esdekelve nézte a férfit, aki viszont nyugodtan, szinte kedélyesen nézett vissza rá.

– No, gyere ide, te vén ringyó! – tárta ki végül ismét a karját Odüsszeusz, és Pénélopé engedelmeskedett.

– Hol voltál, hol voltál idáig? – zokogta a férfi nyakába borulva. – Hol voltál, amíg fiatal voltam és szép, amikor az ilyen suhancok a nadrágjukba élveztek, ha megláthatták a bugyimat?

– És ugyan hol láthatták meg a bugyidat? – kérdezte szemöldökét felvonva Odüsszeusz.

– Hát, tettem én róla. . . Kiültem ide a kispadra vasárnap délutánonként, meg a kávéház teraszán is mindig úgy vettem át a lábam, hogy nekik is jusson valami, szegényeknek.

Most már nevettek, és Pénélopé megint úgy helyezkedett Odüsszeusz ölében, mint valamikor régen, mint egy hízelkedő cica. Eres, szeplős kezével gyöngéden simogatta az ősz, ritkuló üstököt, s maszatos arcát a borostás állhoz dörgölte.

– Azt hiszed, nem tudom, miféle szirének tartottak vissza annyi ideig? – kérdezte évődve.

– Azt hiszed, nem tudom, miféle kérők koslattak itt egész idő alatt? – kérdezett vissza Odüsszeusz.

Kézen fogva álltak fel, s indultak a konyhába. Pénélopé tekintete ekkor a bőrröndre esett, s szinte felsikoltott:

– Mi van benne?

– Ugyan, semmi. Néhány koszos gatyá meg egy darab ementáli.

„Még Szicíliában vettem egy fűszeresnél” – morogta Odüsszeusz, de Pénélopé ezt már nem hallotta, mert megnyugodva kisietett valami harapnivalót készíteni hosszú bolyongásból megtért, ütött-kopott urának.

